

FULL d'INNOVACIÓ DOCENT en EDUCACIÓ SUPERIOR

20

Desembre
08

SUMARI

«Avui parlem...»

- Nova etapa del Full

«Coneixes...?»

- V Jornades d'Innovació Docent de la UAB

«Informacions»

- Pla de Formació Docent gener-febrer de 2009

Aquest és el darrer número que s'edita en paper. A partir d'ara podreu trobar el FULL en FORMAT DIGITAL al web de l'IDES: www.uab.cat/ides

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

AVUI PARLEM...

Nova etapa del FULL

A les teves mans, la darrera edició en paper del FULL IDES.

Ara fa quatre anys, s'iniciava des de l'IDES aquesta publicació especialitzada per divulgar temàtiques relacionades amb l'educació superior dirigides a l'espai europeu. Era un moment clau, en què compartir informacions o localitzar focus centrals de participació en congressos o jornades podia resultar imprescindible per construir entre tots l'EEES.

L'estructura que es va donar, i que s'ha mantingut des del primer dia, disposava d'un espai per a «Avui parlem...». Allà van anar sorgint diferents temes, com la docència tutoritzada, l'avaluació i els seus efectes, el tutor en l'aprenentatge per problemes, la formació com a estratègia de canvi, les noves tecnologies, la Global University Network for Innovation, la consultoria en ABP, el nou pla de formació o la 4th International Barcelona Conference on Higher Education. Aquests assumptes eren innovadors i es volien destacar per afavorir iniciatives i suggerir temes de treball.

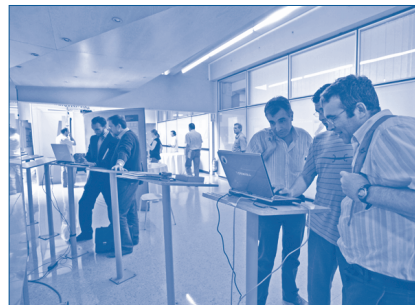
Una segona secció era «Què en podeu dir de», on es tractava de mostrar el que s'es-

tava fent al campus i quina repercussió tenia per als docents. Es va tractar el tema dels projectes de millora de la qualitat docent (MQD), les Jornades Campus, els estudiants i l'EEES, les titulacions pilot a la UAB, la participació de la UAB en el CIDUI, el nou Campus Virtual, o la Formació donada al PAS.

El tercer apartat era «CONEIXES?», que pretenia mostrar experiències i grups que treballaven a la UAB, professors que van formar un grup d'interès (GI-IDES) i

que podien ser un punt de referència per al treball quotidià. Així, tenim entrevistes amb els components del grup Resoldre Problemes, Letra@b, els professors de la primera promoció de FEDES, la pissarra digital, el grup d'aprenentatge coopera-

tiu (ACECS), el grup de Carpetes d'Aprenentatge en Educació Superior (CAES), el grup Moodle o el grup Wiki. Tots ells en la seva presentació ens convidaven a contactar amb la seva experiència.

En els últims fulls s'han anat incloent informacions variades, algunes alienes a la nostra universitat (congressos) o indirectament relacionades amb el que s'estava fent a la UAB.

En tancar el curs 2005-2006 i ja amb evidències recollides d'aquests dos anys de treball, es va iniciar la publicació d'un segon FULL que es va anomenar FULL D'EXPERIÈNCIES. L'objectiu que es pretenia assolir era visualitzar el recorregut cap a l'EEES que les titulacions pilot havien dut a terme a la nostra universitat i donar-los veu perquè fossin elles mateixes les que destaquessin els elements que havien estat clau en el procés d'adaptació. Èrem conscients de les dificultats que havien

AVUI PARLEM... (CONTINUACIÓ)

ció. Érem conscients de les dificultats que havien hagut de superar i també del treball fet, motiu pel qual se'ls va demanar que compartissin el seu treball amb d'altres i que pensessin què podíem aprendre de les seves experiències.

La titulació d'ENGINYERIA INFORMÀTICA va destacar en el seu escrit el que per ells havia suposat el repte de l'EEES: l'estudiant com a centre del procés d'aprenen-

peu foto

tatge, les limitacions de recursos i la definició de competències, i com afrontar aquesta situació amb propostes com "classes magistrals enfront de classes de teoria; el desenvolupament de les pràctiques i les classes de seminaris enfront de classes de problemes" (Full 1).

La titulació de PUBLICITAT I RELACIONS PÚBLIQUES (Full 2) va presentar el procés seguit en el disseny de la titulació des de la revisió del pla d'estudis, perfil de formació, competències acadèmiques i professionals, objectius formatius i noves metodologies; destacant la participació de tots els col·lectius de la Facultat en aquell procés de gestió.

El 3r Full va recollir el treball de la titulació d'INFERMERIA de l'Escola Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia "Gimbernat". La seva presentació tenia el subtítol d' "una oportunitat de millora", la qual cosa indicava la actitud amb la qual el professorat assumia el nou EEES. La cerca de transversalitat, com alternativa a la formació reglada, feia que el pla d'estudis es dissenyés des d'una perspectiva integral.

La titulació d'HUMANITATS va destacar en el seu article (Full 4) l'experiència model·li-

peu foto

ca d'una assignatura com a forma de redefinició de la mateixa i on les TICs es convertien en l'element innovador.

Hem assenyalat anteriorment que rere dos anys de treball ja es podien destacar evidències clares de progrés. La titulació de VETERINÀRIA (Full 5) va presentar els resultats acadèmics de primer i segon curs dels seus estudiants amb dades interessants, destacant també la càrrega de treball que per l'estudiant va suposar i la valoració que aquests i el professorat van fer de l'experiència.

A partir del Full 6 varem pensar que podia ser interessant que la difusió d'aquestes experiències poguessin ser llegides per aquelles persones d'Europa vinculades a l'EEES. Així que es va decidir que els exemplars fossin bilingües (català/anglès); la titulació de TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ va ser la primera amb la presentació del seguiment realitzat de les seves bones pràctiques aportant la valoració de professors i estudiants.

peu foto

Va correspondre a la titulació de PEDAGOGIA en el Full 7, tractar el tema de l'anàlisi del "temps d'aprenentatge" de l'estudiant en els dos cursos en procés d'adaptació. La recollida d'aquestes evidències serviria, tal i com s'assenyala, per redefinir els espais d'aprenentatge.

En el Full 8 la titulació de LOGOPÈDIA presentava una reflexió sobre la reestructuració del pla d'estudis, destacant-se com a element positiu del procés la coordinació entre el professorat, la qual havia permès fer aflorar àrees de millora de l'anterior pla d'estudis.

La titulació de SOCIOLOGIA va presentar algunes evidències desenvolupades per impulsar les noves metodologies que feien referència a la incorporació de suport audiovisual en les classes pràctiques (Full 9).

Finalment, en el Full 10 la titulació d'EDUCACIÓ INFANTIL va posar l'accent en el treball en equip com estratègia d'ensenyament – aprenentatge. Es van pre-

sentar resultats que avalaven l'ús del treball en equip en Educació Superior.

Tenint en compte que el procés d'adaptació a l'EEES havia estat iniciat també des dels Màsters Oficials, en els Fulls 11 i 12 es va recollir l'experiència del MÀSTER DE PROCESSAMENT AUTOMÀTIC DEL LLenguatge NATURAL, el seu disseny i com es va gestionar el multiculturalisme i la diversitat en formacions inicials. El MÀSTER EN GESTIÓ DELS RECURSOS HUMANS va destacar el treball de coordinació dels professionals que varen impartir classe, l'utilització de l' "aula virtual" com a sistema d'interrelació, i l'avaluació de les competències a partir d'un Assessment Center. Ambdós màsters es varen definir amb un perfil professionalitzador.

Quina és la situació actual? A un any del 2010, les titulacions han deixat de ser proves pilot, han deixat de fer petites experiències i s'han concentrat en el disseny dels seus nous títols de grau. Lluny resta ja el parlar tímidament de metodologies actives, de competències o de sistemes d'avaluació. Totes les titulacions han definit un perfil de competències que l'estudiant demostrarà a l'acabar la primera etapa de la seva formació i que li permetrà, com hem assenyalat en el descriptor 5 de Dublín, seguir la seva formació especialitzada en una Màster d'investigació o professional. També hem introduït les TICs en les nostres aules i hem innovat en la forma de fer la docència i d'investigar sobre ella.

Per aquestes raons creiem que el Full en el format actual ha arribat a la seva fi. Necessitem seguir tenint informacions, però no és necessari que les rebem en el nostre despatx; podrem consultar-la en la Web. Necessitem una informació menys divulgativa i més centrada en la nova etapa que ens toca desenvolupar. Com fer la guia docent de la meua assignatura? per exemple, o Com avaluar les competències transversals?, o Com planificar el temps d'aprenentatge dels estudiants?. Seria bo comptar amb guies pràctiques i molt operatives que ens facilitessin la feina. Per aquest motiu, s'està reflexionant sobre el tema i pensem que la nova col·lecció podria seguir aquesta línia.

L'IDES seguirà proporcionant notícies d'interès relacionades amb l'Educació Superior i l'EEES però, a partir del proper mes, rebreu un CORREU ELECTRÒNIC en el qual s'us avisarà de la informació que podeu trobar en la Web de l'IDES.

Esperem seguir compartint experiències, reflexionant sobre el que s'ha fet des de diferents Fòrums i, sobretot, construint conjuntament el nostre EEES en la UAB.

CONEIXES...?

V Jornades d'Innovació Docent de la UAB

Els dies 17 i 18 de setembre es van celebrar les V Jornades d'Innovació Docent de la UAB organitzades per la Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior de la UAB (IDES).

La pròpia trajectòria de les innovacions docents és paral·lela a les exigències de l'adaptació dels estudis l'EEES. És per això que els eixos preferents de enguany han estat els següents:

1. Planificació i coordinació docent
2. Autoaprenentatge de l'estudiant
3. Desenvolupament i adquisició de competències
4. Recursos virtuals

Al llarg de les Jornades, a les que van assistir 170 professors de la UAB, es van oferir els següents continguts:

- Conferència inaugural impartida pel Dr. Miquel Angel Zabalza sobre el tema de LA TUTORIA EN EL NOU ESCENARI DE L'EEES.
- Taula rodona al voltant del tema dels TREBALLS DE FINAL DE GRAU, coordinada per la Dra. Elena Valderrama, Coordinadora d'Estudis d'Enginyeria Informàtica i del GI-IDES sobre Treballs Fi de Grau.
- SESSIONS ORALS organitzades al voltant dels eixos temàtics durant les quals es van presentar 66 innovacions docents.
- SESSIONS DE PÒSTER on es van presentar 15 innovacions en aquest format.

- RACÓ DE PRESENTACIÓ DE PROGRAMA-RI (SOFTWARE) I MATERIALS DIGITALITZATS INNOVADORS on es van presentar 13 projectes d'innovació docent relacionats amb la creació i utilització de plataformes per a la docència, laboratoris virtuals, materials digitalitzats, etc.

Com a novetat, es va presentar, en format de pòsters, el "RACÓ DE L'IDES", on es van plasmar els resultats obtinguts des del seu inici, en els àmbits de la Formació (nombre de participants als cursos i estructura de l'actual Pla de formació Docent) i de la Innovació (distribució dels projectes de Millora de la Qualitat Docent -MQD- finançats a cada àrea i a cada departament i la inversió econòmica que ha suposat); també es van presentar en format gràfic cadascun dels grups d'Interès GI-IDES creats al llarg d'aquests anys.

Les jornades van concloure amb la presentació del llibre "CAP A L'EEES: EXPERIÈNCIES DOCENTS INNOVADORES EN LA UAB a Ciències Experimentals i Tecnologies i a Ciències de la salut" (manual 1) i a Ciències Socials i a Ciències Humanes (manual 2)", que recull 40 innovacions docents en els àmbits esmentats que han obtingut un ajut per a projectes de MQD de l'AGAUR o del vicerectorat d'estudis i de qualitat de la UAB des de l'any 2004 al 2007. Els manuals es complementen amb un CD que recull demostracions dels materials innovadors (pàgines web, vídeos, atles o laboratoris virtuals, etc.). La presentació material del llibre està prevista en breu.

Com a conclusions podem dir que el tema clau de les Jornades i que va comptar amb més presentacions va ser el **DESENVOLUPAMENT I L'ADQUISICIÓ DE COMPETÈNCIES**, la qual cosa respon a la necessitat actual derivada del procés en què a la UAB s'està portant a terme el disseny dels nous graus on un dels elements bàsics és la definició del perfil de competències dels graduats en cada titulació.

Cal destacar també la importància latent al llarg de les Jornades de la necessitat d'una bona planificació i coordinació docent per tal de posar en pràctica estratègies d'aprenentatge innovadores. Es va considerar la importància de la multidisciplinarietat a l'hora de programar les matèries ja que a més a més de l'optimització de recursos, suposa un gran enriquiment tant per l'alumnat com pel professorat.

Les Jornades van ser, a més a més d'un aparador on es van presentar les innovacions que s'estan fent en el nostre campus, l'escenari on es van plantejar temes relacionats amb la innovació docent que van portar a la reflexió dels participants i a l'enriquiment de la pràctica docent, encaminant-la cap a una docència de qualitat adaptada a les noves exigències de l'EEES, de la societat i dels futurs professionals que estem formant.

INFORMACIONS

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67
ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora
Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació
Sarai Sabaté
Àmbit de Formació
Dr. Luis A. Branda
Consultor en ABP

Núria Marzo
Marta Miró
Mariona Gifre
Carla Quesada
Gisela Rodríguez
Equip col·laborador

Jordi Grau
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

IDES

IDES

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior

Pla de formació docent

Edició Gener-Febrer 2009

Inscripcions a:
www.uab.cat/ides

PLA DE FORMACIÓ DOCENT GENER-FEBRER DE 2009

La Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior (IDES), us convida a participar en les activitats de formació que tindran lloc durant el mesos de gener i febrer de 2009:

Cursos d'introducció

Què són les competències i els ECTS
Introducció a les metodologies actives
La tutoria universitària
Pràctiques sobre el discurs oral en l'àmbit acadèmic

Tallers de nivell 1

Aprenentatge basat en projectes
ABP en grups nombrosos
Aprenentatge basat en problemes
Adaptar les assignatures a ECTS. Què hem de fer?
Confeció de guies docents
Avaluació de competències específiques
Disseny de competències
Com avaluar els aprenentatges?
Creativitat docent en l'ús del recursos didàctics
Carpeta de l'estudiant
Mètode del cas
La tutoria, modalitats d'ensenyament per l'aprenentatge a la universitat
Tècniques per potenciar la comunicació i participació dels alumnes a l'aula
Introducció al coaching : estratègies relacionals per a docent
Activitats Cooperatives per la treball en l'aula en entorns temàtics.
Workshop on Problem Based Learning

Tallers Instrumentals

Wiki, com a eina d'aprenentatge en l'EEES
Moodle en l'EEES: una plataforma d'e-learning lliure
Millora les destreses lingüístiques i comunicatives
Materials didàctics en Power Point
Programació d'una assignatura utilitzant el Campus Virtual 2008
Educació de la veu i foniatria
Gestió del temps
Pàgines webs, com a recurs didàctic
Recursos i estratègies per al PDI que vol començar a fer una docència en anglès
Els mapes conceptuals com a recurs docent
Gestió de conflictes

Tallers de nivell 2

Aprenentatge basat en problemes II

CRITERIS D'INSCRIPCIÓ:

- El Pla de Formació Permanent de l'IDES està adreçat al personal docent investigador de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Les inscripcions es faran a través de la pàgina web de l'IDES (www.uab.es/ides)
- Quan el nombre de participants inscrits hagi arribat a un màxim d'alumnes (35 participants), el botó d'inscripcions es desactivarà.
- Els cursos hauran de tenir un mínim de deu inscrits per poder realitzar-se.
- En el cas que estiguen fent el Programa FDES, ho heu d'especificar en el moment de fer la inscripció.

DATES: del 19 de gener i el 12 de febrer.

HORARIS: de 9 a 13 i de 15 a 18 h (amb alguna excepció).

LLOC DE REALITZACIÓ: Facultat de Psicologia

Trobareu tota la informació dels cursos i el formulari d'inscripció a la web de l'IDES